

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobci: a) M. S.
b) nezletilá M. Z.
c) nezletilý M. E.
všichni zastoupeni JUDr. Uljanou Kurivčakovou, advokátkou se
sídlem Kaprova 14/13, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2017, č. j. OAM-465/ZA-ZA11-
ZA05-2016, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobcům udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Uvedené rozhodnutí napadla žalobkyně a) jménem svým a svých nezletilých dětí - žalobců b) a c) [dále také jen „žalobkyně“] v celém rozsahu včas podanou žalobou, v níž namítala, že v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen ČR) byla zkrácen na svých právech. Uvedla, že žalovaný v předchozím řízení porušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) a dále ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu.
3. V doplnění žaloby žalobkyně shrnula důvody, pro které požádala o udělení mezinárodní ochrany. Uvedla, že její manžel, který současně s ní a jejich dětmi požádal o mezinárodní ochranu (pozn. soudu: jeho věc je zdejším soudem vedena pod sp. zn. 32 Az 34/2017), měl v zemi původu velké problémy s policií kvůli tomu, že se dostal do kontaktu s nebezpečnými informacemi a bylo mu vyhrožováno. Žalobkyně se ze strachu nemohla obrátit na policii z důvodu vyhrožování a vydírání soukromými osobami. Sama se stala obětí obchodu s lidmi a na základě své předešlé zkušenosti se obává policie, která sama vyhledává děvčata a předává je dotyčným skupinám.
4. Žalobkyně tvrdí, že je v zemi původu pronásledována ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu z důvodu příslušnosti k sociální skupině, pronásledované rodině. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, čj. 6 Azs 230/2014, v němž se uvádí, že za určitých podmínek může příslušnost k rodině naplňovat znaky pronásledování. Žalobkyně je přesvědčena o tom, že problémy s vyhrožováním ze strany soukromých osob ze své minulosti nemůže řešit na policii. Ta se již předtím odmítla její věci zabývat. Rovněž z důvodů problémů manžela s policií, se na ni nemůže obrátit. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost žalobních námitek, odkázal na obsah správního spisu a na vlastní rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. Uvedl, že zjistil skutečný stav věci, podrobně se zabýval všemi okolnostmi, které žalobkyně v průběhu správního řízení uvedla a shromáždil adekvátní a aktuální informace o situaci v zemi jejího původu, ale nehledal v jejím případě důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem. Shrnul, že žalobkyně a) popsala problémy v zemi původu, které měla do roku 2006. Od uvedeného roku žila v Ázerbájdžánu do roku 2015 bez jakýchkoliv incidentů. V roce 2015, kdy jí bylo vyhrožováno soukromými osobami, se na policii již neobracela s odůvodněním, že její manžel měl mít s policií nějaké problémy. Dle názoru žalovaného nelze na základě dvou incidentů způsobených žalobkyní dovodit, že se jedná o pronásledování ve smyslu zákona o azylu, neboť uvedené incidenty nevykazují znaky takové intenzity a soustavnosti, aby se dané jednání dalo podřadit pod

pojem pronásledování. Žalovaný upozornil na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že je-li původcem pronásledování nebo hrozící vážné újmy soukromá osoba, musí se postižená osoba vždy obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 09. 2008, č.j. 3 Azs 48/2008-57, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2009, č.j. 5 Azs 44/2009-73).

6. Z výpovědi žalobkyně pak vyplývá, že tento aktivní krok k ochraně svých práv v zemi původu v roce 2015 neučinila a rovnou tuto možnost zavrhl s tím, že její manžel má s ázerbájdžánskou policií problémy. Žalovaný poukázal na Informaci MZV ČR č.j. 108836/2016-LPTP ze dne 29. 8. 2016, z níž vyplývá, že žalobkyně má reálnou možnost v případě potíží domoci se v zemi původu ochrany svých práv, v jejím případě se nejedná o případ s politickým podtextem. Pokud by policie pomoc odmítla, je možné podat stížnost na Správu vnitřního vyšetřování MV, či na generální prokuratuře. Žalovaný po provedeném řízení neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobcům dle § 12 písm. b) zákona o azylu, ani důvody pro humanitární azyl dle § 14 stejného zákona, rovněž nenalezl skutečnosti, na základě kterých by se domníval, že by žalobcům hrozila vážná újma v případě návratu do vlasti, proto ani nesplňují zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Závěrem navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). O žalobě rozhodl při jednání.
8. V přezkumném řízení soud ze správního spisu ověřil následující rozhodné skutečnosti. Dne 15. 5. 2016 podala žalobkyně jménem svým a jménem svých nezletilých dětí žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 18. 5. 2016 poskytla údaje k podané žádosti a byl s ní proveden pohovor. Uvedla, že všichni jsou ázerbájdžánské státní příslušnosti, hlásí se k sunnitskému islámu, ona se hlásí k avarské národnosti a děti k ázerbájdžánské národnosti. Žalobkyně je bez politického přesvědčení, nikdy nebyla členkou politické strany či organizace. Je vdaná (jedná se o její druhé manželství), její manžel žádá spolu s ní o mezinárodní ochranu. V Ázerbájdžánu žije její zletilý syn z prvního manželství. Vlast všichni opustili dne 10. 5. 2016 letecky do Turecka a dále pokračovali do ČR (měli česká víza). K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že její manžel měl problémy s policií, disponoval nebezpečnými informacemi a bylo mu vyhrožováno. Dále uvedla, že otec jejího manžela, který byl proti režimu, byl zavražděn. Proto utekli.
9. V průběhu pohovoru nejdříve popsala problémy s bytem, v němž s manželem a dětmi bydleli šest let. Budova byla určena k demolici, stát jim slíbil náhradní ubytování, ale žádné nedostali. Od roku 2014 se zdržovali u příbuzných a nakonec u matky. Ke svým vlastním problémům uvedla, že souvisí s její minulostí. Je vydírána, aby mlčela. Uvedla, že po rozvodu prvního manželství žila sama se synem a měla ekonomické potíže. Na přelomu let 2002 až 2003 se seznámila s ženou, která jí nabídla zaměstnání v Dubaji, kam odjela. Stala se tam obětí obchodu se ženami. Byla držena a nucena k prostituci. Podařilo se jí utéct a vše nahlásila dubajské policii. Udala osoby, které se na organizaci prostituce v Dubaji podílely včetně dívek, které tam prostituci vykonávaly dobrovolně. Policie ji na

měsíc zadržela a poté deportovala do vlasti. Asi za tři měsíce po návratu do země původu byla napadena a zbita, policie jí nepomohla. Osoby, které jí zprostředkovaly práci v Dubaji, jí vyhrožovaly, že je udala na policii a rovněž po ní chtěly finanční náhradu. Ve vlasti se dvakrát obrátila na policii (naposledy v roce 2006), ale policie ji odmítla s tím, že si za to může sama, že je prostitutka a že ti muži za ní chodí a napadají ji. Uvedla, že policie je podplacená.

10. Dále uvedla, že v roce 2009 se podruhé vdala, byla v domácnosti a schovávala se před zmíněnými lidmi. Až dne 19. 8. 2015 byla s manželem venku a „ti lidé“ ji viděli. Sledovali ji a telefonicky vyhrožovali (dvakrát až třikrát týdně), že rodině jejího manžela oznámí její minulost a odeberou jí děti. Chtěli po ní finanční náhradu za udání 22 dívek na policii v Dubaji, celou částku nikdy nesdělili. Na policii v zemi původu se již obrátit nemohla, protože s policií měl v té době své problémy její manžel. Uvedla, že v Ázerbájdžánu není možné si stěžovat na odmítnutí pomoci ze strany policie, není na to zákon. Žalobkyně se domnívá, že policie je do organizování prostituce rovněž zapojená. Až do května 2016 s vycestováním čekali kvůli financím. V dubnu kontaktovali cestovní kancelář, která jim zřídila víza. Ázerbájdžán opustili letecky přes Istanbul i díky známému policistovi, který je při kontrole pustil.
11. K problémům svého manžela uvedla, že od roku 1993 vlastnil byt, ale v roce 2014 stát rozhodl o demolici domu. Měli dostat náhradní byt, ale nedostali ho. Dva roky bydleli u příbuzných. Dále uvedla, že manžel rozumí počítačům. Asi před dvěma lety se při opravě počítačů na policii dostal k utajovaným informacím. Kvůli potížím s bytem, protože manžel podával různé stížnosti, a také proto, že se dostal k utajovaným informacím, mu začali vyhrožovat. Policie ho dvakrát napadla. Podrobnosti ale nezná. Žalobkyně dále zmínila potíže svého švagra (bratra manžela), který byl ve vlasti uvězněn a obviněn z přechovávání drog, které mu byly podstrčeny. Uvedla, že tím chtěli zastrašit jejího manžela. O problémech tchána nic bližšího neví.
12. Ohledně svých nezletilých dětí uvedla, že sdílí její osud, po návratu do vlasti by měly stejné problémy jako ona. Uvedla, že se do vlasti vrátit nechce. Žalobkyně uvedla, že děti nemají žádné zdravotní problémy. Ona má potíže se srdcem, když je ve stresu. Ve vlasti ji bez problémů léčili, za léčbu musela platit.
13. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu. Při posouzení žádosti žalobců žalovaný konkrétně vycházel z Informace OAMP – Ázerbájdžán, Bezpečnostní a politická situace ze dne 14. 12. 2016, Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – Ázerbájdžán za rok 2016, Výroční zprávy Human Rights Watch 2016 – Ázerbájdžán ze dne 27. 1. 2016, Výroční zprávy Amnesty International 2015/2016 – Ázerbájdžán z 24. 2. 2016, Zprávy Freedom House 2016 – Svoboda ve světě 2016 – Ázerbájdžán ze dne 27. 1. 2016 a Informace MZV ČR č. j. 108836/2016-LPTP ze dne 29. 8. 2016.
14. Žalobkyně využila možnosti dle ust. § 36 odst. 3 správního řádu a dne 30. 1. 2017 se seznámila s podklady pro rozhodnutí. K Informaci MZV ČR č. j. 108836/2016-LPTP uvedla, že pokud si lidé v Ázerbájdžánu stěžují na policii a úřady, je to použito proti nim nebo musí dát úplatek. Nenavrhla doplnění podkladů, žádné námítky proti zdrojům podkladů a způsobu jejich získání nevznesla.

15. Při jednání účastníci setrvali na svých návrzích. Soud provedl k důkazu žalobkyní předložené lékařské zprávy. Jedná se o zprávy z gynekologie o léčení žalobkyně na území ČR (z prosince 2016 až dubna 2018). Žalobkyně se poté vyjádřila ke svému zdravotnímu stavu. Uvedla, že při gynekologické prohlídce v Zastávce u Brna v roce 2016 jí lékař sdělil podezření na rakovinu, měla se podrobit malému zákroku (při běžných kontrolách v Ázerbájdžánu nebylo nic zjištěno). Byla v té době 5 týdnů těhotná, zákrok nebyl možný. Potom samovolně potratila. Dostala termín na operaci, ale znovu otěhotněla. Vyhledala soukromého lékaře, který jí sdělil, že její stav směřuje k rakovině, a že po porodu bude potřeba provést operaci s odebráním ženských orgánů. V září 2017 se jí narodil syn A.. Poté se podrobila operacím, o čemž soudu doložila lékařské zprávy. Uvedla, že o svých zdravotních problémech informovala sociálního pracovníka v pobytovém středisku v Kostelci nad Orlicí, nevěděla, že by to měla sdělit přímo žalovanému.
16. V závěrečných návrzích účastníci setrvali na svých návrzích. Pověřená pracovnice žalovaného doplnila, že skutečnosti, které žalobkyně sdělila až nyní v řízení před soudem, neuvedla ani ve své žalobě (ač o nich věděla již v roce 2016), proto k nim nelze přihlížet, neboť žalovaný s nimi nebyl seznámen a nemohl je tedy ani hodnotit.
17. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba **n e n í d ů v o d n á**.
18. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
19. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
20. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se *„pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“* Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí *„státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“* Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona *„pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde*

brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.“

21. Krajský soud po prostudování správního spisu s přihlédnutím k obsahu žaloby ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobkyně nebyla v zemi svého původu pronásledována ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Sama v průběhu správního řízení uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení a v zemi svého původu nevyvíjela žádné politické aktivity.
22. Krajský soud po provedeném přezkumném řízení rovněž neshledal, že by žalobkyně mohla mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v písm. b) citovaného ustanovení. Vlast spolu s dětmi a manželem opustila kvůli problémům z minulosti, které měla s lidmi, kteří jí vyhrožovali, protože je kvůli nucené prostituci udala na policii. Následovala svého manžela, který měl rovněž problémy s ázerbájdžánskou policií. Ke svým vlastním potížím v zemi původu žalobkyně popsala problémy s lidmi, kteří jí vyhrožovali poté, co se vrátila do vlasti z Dubaje, kam odjela v roce 2003 za prací, tam se stala obětí nucené prostituce a na policii v Dubaji udala osoby, které se na této činnosti podílely. Z výpovědí žalobkyně je zřejmé, že napadení a výhrůžky ze strany těchto soukromých osob, kterým po svém návratu z Dubaje do vlasti čelila, byly motivovány snahou těchto osob o pomstu a finanční kompenzaci (náklady za 22 dívek za cestu do Dubaje a zpět včetně víz) za uvedené udání, nikoli pro žádný z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud ve shodě se žalovaným dospěl k závěru, že žalobkynin uváděné potíže nelze považovat za důvody azylově relevantní ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další.
23. Krajský soud dále poukazuje na skutečnost, že o azylově relevantní pronásledování ze strany soukromých osob (pro některý z azylově relevantních důvodů dle § 12 zákona o azylu) se jedná pouze tehdy, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu (§ 2 odst. 6 zákona o azylu). Krajský soud ohledně pronásledování ze strany soukromých osob odkazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, v němž se uvádí, že *„skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“* Obdobně se touto problematikou zabýval též v rozsudcích ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 – 51 a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49. Stejně tak *„pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004). Všechny zde citované rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz.
24. Žalobkyně uvedla, že se na policii v zemi svého původu dvakrát obrátila poté, co byla uvedenými lidmi napadena, naposledy v roce 2006, ale pomoc jí byla odmítnuta s odůvodněním, že si za to může sama, že je prostitutka a že ti muži za ní chodí a napadají ji. V roce 2015, kdy ji dotyčné osoby spatřily venku a opětovně jí vyhrožovaly,

se dle svého vyjádření na policii neobrátila, neboť v té době měl již s policií potíže její manžel.

25. Ač krajský soud nemůže souhlasit s odůvodněním ázerbájdžánské policie, kterým žalobkyni v roce 2006 odmítla poskytnout pomoc, je povinen hodnotit, zda uvedené jednání policie, které by bylo možné v tomto případě zcela jistě označit za selhání, lze vyhodnotit jako azylově relevantní ve vztahu k důvodům, pro které žalobkyně v roce 2016 požádala o udělení mezinárodní ochrany, a k jejímu sdělení, že by jí policie ani v roce 2015 před novými výhrůžkami neochránila. V projednávaném případě informace o zemi původu shromážděné žalovaným nesvědčí o tom, že by policie v zemi jejího původu byla nefunkční či že by se ohrožená osoba nemohla domoci účinné ochrany od státních orgánů, pokud by se na ně obrátila. Žalobkyně dále uvedla, že policie je podplacená a dokonce, že je do organizovaného obchodu se ženami zapojená. Uvedla rovněž, že v Ázerbájdžánu není možné si stěžovat na odmítnutí pomoci ze strany policie, že na to není zákon. I přes uvedené výhrady žalobkyně, aniž by nějakým konkrétním důkazem prokázala opak, soud odkazuje na informaci MZV ČR č. j. 108836/2016-LPTP ze dne 29. 8. 2016, která popisuje možnosti, jak lze postupovat v případě stížnosti proti postupu policejních orgánů a na jaké další státní orgány je možné se s žádostí o pomoc obrátit (viz odůvodnění na straně 5 napadeného rozhodnutí). Krajský soud dále uvádí, že korupci jako negativní jev v činnosti některých státních orgánů nelze zcela vyloučit ani ve vyspělých demokraciích. Tvrzení, že ázerbájdžánská policie je do organizované prostituce zapojená, je otázkou pro trestní oznámení příslušným státním orgánům v zemi původu žalobkyně, nikoli skutečnost relevantní pro posouzení azylové žádosti. Ač žalobkyně na jedné straně tvrdí, že by jí policie odmítla poskytnout pomoc, na druhé straně uvedla, že z Ázerbájdžánu bez potíží vycestovali díky známému policistovi, který je pustil.
26. Krajský soud pro úplnost doplňuje, že v ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003), je uvedeno, že azyl je institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Stejně tak nepředstavuje univerzální nástroj pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel, přičemž důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze č. j. 6A 709/2001 ze dne 30. 4. 2002). Rovněž platí, že *„Institut azylu není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo nehumánní azyl neudělit“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005).
27. Krajský soud v případě žalobkyně neshledal, že by byla v zemi svého původu pronásledována pro některý z důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Uvedené závěry se vztahují i na nezletilé děti žalobkyně, které vzhledem ke svému věku sdílejí osud své matky.
28. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné

považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 (azyl za účelem sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) zákona o azylu. V tomto směru žalobkyně vůči napadenému rozhodnutí žalovaného žádné konkrétní námitky, a to zejména ve vztahu k humanitárnímu azylu, ač je uveden ve výčtu zákonných ustanovení, která měl žalovaný porušit, nevznesla. V obecné rovině soud konstatuje, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, jeho udělení je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně zabýval otázkou posuzování důvodů zvláštního zřetele hodných pro udělování humanitárního azylu. Ve svém rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, uvedl: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrné „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.*“

29. Pokud žalovaný v projednávaném případě odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobkyně a jejích nezletilých dětí, neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěné situaci žalobců. Žalovaný krom jiného vycházel ze sdělení žalobkyně o tom, že děti jsou zdravé a žalobkyně byla v případě potřeby v zemi původu léčena. Žalovaný na podkladě informace IOM konstatoval, že navrátilí se migranti mohou bez potíží využívat standardní instituty zdravotní a sociální péče, trhu práce i vzdělání.
30. Krajský soud v této souvislosti reaguje na nové skutečnosti ohledně zdravotního stavu žalobkyně a), které doložila až v řízení před soudem. Zde soud oprávněně přisvědčuje výtce zástupkyně žalovaného, že pokud se zdravotní problémy žalobkyně datují od roku 2016, měla přímo žalovaného o této skutečnosti informovat, což neučinila. Napadené rozhodnutí bylo vydáno 31. 3. 2017, a žalovaný nepochybil, pokud vycházel ze skutečností, které byly do té doby obsahem správního spisu. Ač za určitých okolností je možné závažný zdravotní stav považovat za důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení humanitárního azylu, jak lze dovodit i z výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu, neznamená to však, že ho lze udělit vždy nebo automaticky, dojde-li k nějakému zhoršení zdravotního stavu. V této souvislosti je třeba hodnotit i možnosti léčby a přístupu k lékařské péči v zemi původu a další otázky s tím spojené. Z aktuálně žalobkyní předložených lékařských zpráv vyplynulo, že její zdravotní stav je po provedených operačních zákrocích stabilizovaný, nevyžadující speciální léčbu, plánovány jsou preventivní prohlídky.
31. Krajský soud shrnuje, že žalobkyně se v průběhu správního řízení výslovně udělení azylu z humanitárního důvodu nedomáhala. Ani v žalobě a jejím doplnění (22. 5. 2017)

nevznesla žádné konkrétní námitky ve vztahu k neudělení azylu dle § 14 zákona o azylu. Lékařské zprávy doložila až po uplynutí lhůty k možnému doplnění žaloby o případné další žalobní body. V daném případě, ač krajský soud nechce jakkoli zlehčovat zdravotní stav žalobkyně, neshledal žádný důvod, pro který by žalovaným provedená správní úvaha ohledně neudělení humanitárního azylu žalobkyni, resp. žalobcům, neobstála.

32. Následně soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
33. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
34. Ustanovení § 14b zákona o azylu je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. V tomto směru žalobkyně žádné žalobní námitky neuplatnila.
35. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Žalovaný se odůvodnění neudělení doplňkové ochrany věnoval na stranách 8 až 12 napadeného rozhodnutí. Vycházel jak z výpovědi žalobkyně (které zrekapituloval), tak i z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a způsobil k posouzení, zda žalobkyni hrozí pro případ návratu skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není, přičemž se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval všemi žalobkyní tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud po zhodnocení výpovědi žalobkyně, posouzení doby a hlavního motivu jejího odchodu z vlasti, důvodů podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a podkladových informací, nedospěl k závěru, že by žalobkyni a jejím dětem v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Po provedeném přezkumu má soud za to, že žalovaný se dostatečně a přezkoumatelným způsobem zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem doplňkové ochrany, jakož i posouzením hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu, a proto se s jeho závěry a odůvodněním i této části rozhodnutí ztotožňuje a dovoluje si na ně odkázat, jak připouští rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. Nejvyššího správního soudu, dle kterého: *„Je-li rozhodnutí žalovaného důkladné, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení*

za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, není praktické a ani časově úsporné zdlouhavě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž. Naopak je vhodné správné závěry si přisvojit se souhlasnou poznámkou.“

36. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobcům nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 a 52 správního řádu). Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
37. Pro úplnost krajský soud konstatuje, že stejného dne zamítl i žalobu ve věci manžela žalobců vedenou zdejším soudem pod sp. zn. 32Az 34/2017.

V. Náklady řízení

38. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobcům, kteří ve věci úspěch neměli. Žalovanému však žádné náklady v řízení před soudem nevznikly, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 13. prosince 2018

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení. R. V.